

ROSTRZYGNAĆ (11) *vb pf*

rostrzygnąć (7), **rozstrzygnąć** (3), **rosztrzygnąć** (1); rostrzygnąć *GliczKsiąż, BielKron, CzechRozm, NiemObr* (2), *ZawJeft, WujNT*; rozstrzygnąć *GórnDworz, KochOdpr, CzechEp*; rosztzygnąć *LibMal*.

o jasne.

inf rostrzygnąć (6). ◇ *fut* 3 sg rostrzygnie (2). ◇ *praet* 3 sg m rostrzygnął (1). ◇ *con* 3 sg m by rosztrzygnął (1). ◇ *con praet* 3 sg m by był rostrzygnął (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. Zdecydować, przesądzić o czymś po rozważeniu; *cernere, decidere, dirimere, discindere, distrahere, secare* Cn [co] (10) :

rostrzygnąć czym (3): *LibMal* 1548/145; *BielKron* 219; Gdybychmy prawem mieli rostrzygnąć té rzeczy/ Czyiéy opiece wławnie przynależą dzieći: Przezlilibychmy was [mężczyzn] prawem które [tj. kobiety] ie rodziémy *ZawJeft* 40.

rostrzygnąć między kim (1): ieliby fie co między brácią takiego trafiło/ tedy to między nimi brácia ichże drudzy ná to obrani/ między nimi/ w miłości/ rostrzygnąć máią. *CzechRozm* 248.

Ze zdaniem dopełnieniowym [zawsze z zapowiednikiem: to; jeśli 'czy' (1), zaimek pytajny (1)] (2): A thowari kthore thu ma abi thak dlugo ftąd nyebili pułchczane azbi krol ye⁸⁰ M nalyafkyem fwym yefli winen yefth albo nye, tho rozstrzignal *LibMal* 1548/145; *GliczKsiąż* M4v.

Zwroty: »roznice rostrzygnąć« (2): *NiemObr* 42; ále słuzno było/ ábych te wżytkie rozroznienia/ iákom ie w oboich księgách nálażł/ tak w cále zoftáwił/ áż do oftátniego rozłádku tych ktorým te roznice rostrzygnąć należy. *WujNT przedm* 18.

»sprawiedliwie rozstrzygnąć« (1): iż ieliby práwo to Moizełzowłkie teraz mieyfce miáło: [...] á byliby ná to sędziowie ísprawiedliwi wyłádeni/ ktorzyby rzecz thę ísprawiedliwie rozstrzygnąć mieli: [...] pewienem tego [...] žeby [...] *CzechEp* 33.

Szeregi: »rostrzygnąć a postanowić« (1): Bacząc the roznice Legat Papiełki Kontárenus powiedział/ áby drugie rzeczy były záwiefzone od Papiežá/ ktorý to ná Koncilium/ álbo ktorým innym obyczáiem z swoimi rostrzygnie á poštánowi *BielKron* 219.

»rozeznąć ani rostrzygnąć« (1): Ale iż ocyec ktorý fie o náukę z Arístipulem tárговаł takim był profłakyem á nyeukiem/ że thego rozeznąć áni rostrzygnąć nye vmyał/ co yefł nauká/ [...] *GliczKsiąż* M4v.

»rostrzygnąć i uśmierzyć« [szyk 1:1] (2): ále fię to częścíey dziáło przez Páwłá/ ktorý w onych zborzech pogáńłkich/ wiele roznic/ y gadek rozmáitych łam všmierzył y rostrzygnął. *NiemObr* 42, 32.

Przen [ze zdaniem dopełnieniowym] (1) : Száblá oftra przy boku/ to pan: tá rozłtrzygnie/ Kto komu czołem bić ma. *KochOdpr* Cv.

2. *Doprowadzić do ugody, porozumienia* [kogo] (1) : [Ale przywiley Konradow tenby ie był ínadnie rozłtrzygnął/ by go [Krzyżacy] byli nie zákryli. *BielKron* 1597 149 (*Linde*).]

---

rozstrzygnąć czym (1): Zás/ niechaiby y te⁸⁰ pan nie zaniechywał poddáne od právowánia odwodzić/ á ieŕliby fie w práwo wdáli/ tedy/ ábo ie prędko dekrethem rozłrzygnąć/ [...] ábo ie łłufzną vgodą ziednoczyć *Górndworz li7.*

Szereg: »rozstrzygnąć abo zjednoczyć« (1): *Górndworz li7 cf rozstrzygnąć czym.*

Synonimy: **1.** postanowić, rozeznać, uśmierzyć; **2.** zjednoczyć.

Formacje współrdzenne cf STRZYC.

Cf **ROSTRZYGNIONY, ROZSTRZYGNIE**

MN